

Animals ferits

Què cal fer quan trobem un animal salvatge ferit? On cal portar-lo?

De cara al bon temps, quan surten les cries de moltes espècies d'ocells i altres animals, ens

d'agafar-lo, podem llançar-li un drap al cap perquè no ens vegi i es tranquil·litzi. La foscor tranquil·litza sobretot els ocells.

El primer que agafarem serà allò que més mal ens pugui fer (en

podem trobar amb algun exemplar de fauna salvatge ferit com a conseqüència d'activitats humanes, com poden ser cops contra cotxes, electrocucions o trets. Especialment si es tracta d'espècies protegides, cal la nostra col·laboració per a la seva recuperació.

Com es reconeix un animal ferit

El comportament que adopta un animal salvatge quan se li acostava una persona és fugir. Si està ferit, però, no podrà fer-ho o ho farà amb dificultat (coixejant o sense poder volar, en cas que sigui un ocell). No s'ha de confondre un animal ferit amb un altre fàcil de capturar per manca de por o de capacitat natural per fugir, cosa que pot succeir amb una tortuga o amb les cries de molts animals (cabirols, mussols, etc.). En aquests casos, ens pot semblar que estan abandonats, però de ben segur que els seus pares són a prop vigilant-los sense que nosaltres els puguem veure. Així doncs, el millor és no tocar-los.

Com capturar-lo

Ens acostarem a ell lentament, amb cautela i en silenci. Actuarem amb rapidesa i seguretat, però no bruscament, perquè podríem fer mal a l'animal. Si tenim por

general, les urpes i el cap). Per evitar qualsevol accident, serà millor utilitzar guants de cuir i no badar: els reflexos d'un animal ferit poden ser encara molt bons. Després agafarem les altres parts (ales, potes...) per anar-lo immobilitzant i poder-lo controlar.

Què en fem?

La majoria de les espècies de fauna salvatge són espècies protegides, per la qual cosa la seva tinença és prohibida. Així mateix, són animals que necessiten unes atencions molt especialitzades. Per aquests motius el Departament de Medi Ambient disposa de centres de recuperació de fauna salvatge.

Com més aviat i en millors condicions arribi l'animal al Centre de Recuperació, major serà la possibilitat de guarir-lo i, per tant, de retornar-lo a la natura. Els animals que es recuperen satisfactòriament són alliberats als seus llocs d'origen o bé en indrets on cal recuperar la seva espècie.

Podem dur-lo nosaltres mateixos fins al Centre de Recuperació de Fauna més proper, en el cas d'Alpicat serà el Centre de Vallcalent de Lleida (és al principi del camí de Vallcalent, en acabar

l'avinguda 11 de Setembre - l'avinguda del pavelló de bàsquet).

Si no podem dur-lo, hem de telefonar als agents rurals (forestals). Vindrà una patrulla a recollir-lo a casa i el traslladarà fins al Centre de Recuperació. Si donem les nostres dades als agents, el Centre de Recuperació ens enviarà una carta d'agraïment, i, si ho demanem, ens informará de l'estat de l'animal. Així mateix, sempre haurem de donar el màxim de dades possibles de l'exemplar: on i quan va ser trobat, les circumstàncies de la captura... Això ajudarà la recuperació de l'exemplar.

El transport

Fins que arribi la patrulla, o bé per a traslladar-lo nosaltres, el més adequat és posar-lo en una capsa de cartró, si es tracta d'ocells, o bé de fusta o de plàstic, en el cas de mamífers. Ha de ser prou gran com perquè l'animal es posi dret i pugui girar-se, però no gaire gran perquè no vagi d'una punta a l'altra. A la caixa hi posarem draps o paper de diari (mai palla ni altres materials que puguin embrutar les possibles ferides). No posarem cap recipient amb aigua a la caixa, ja que pot vessar-se i mullar l'animal (fet molt greu).

Tot i que la foscor tranquil·litza els animals, cal evitar també els moviments bruscos i els sorolls (si estan neguitosos poden fer-se mal). La ventilació és molt important, sobretot a l'estiu o quan fa calor. Mai no el transportarem al maleter tancat i el cotxe cal deixar-lo sempre a l'ombra.

Primeres atencions

En cas que l'animal no pugui ser dut a un centre de recuperació en poc temps, podem donar-li les següents atencions mínimes:

Líquids. Li donarem aigua o begudes rehidratants (isostar, gatorade, aquarius...) perquè begui, ja que normalment es troben deshidratats (encara que aparentment no ho sembli) per haver perdut sang, tenir diarrees o estar dies sense beure. Mai no li

Òliba

donarem begudes alcohòliques ni llet.

Aliments. Intentarem donar-li allò que més s'assembla al que normalment menja a la natura. Així, en el cas d'ocells rapinyaires o mamífers carnívors, donarem trossos de pollastre o conill. Esperarem que mengi sol, ja que forçar-lo pot ser perillós si no se sap fer bé.

Mai no els donarem beguda ni menjar just abans del transport, perquè el poden vomitar i ofegar-se. En el cas d'ocells que tinguin l'ala trencada i la deixin penjant és molt important immobilitzar la fractura temporalment per evitar que s'agreugi. En aquests casos podem utilitzar un material poc adherent per no fer malbé les plomes, com l'esparadrap hipoal·lèrgic. Amb un parell de voltes al cos i sense prémer es pot mantenir una ala en la seva posició original.

És molt important manipular al mínim possible l'animal i no molestar-lo. Ha d'estar en un

lloc fosc i tranquil, preferentment dins una capsa. En un lloc sense fred ni calor.

Mai no posarem un ocell en una gàbia amb reixes o tela metàl·lica, ja que es pot trencar les plomes molt fàcilment, a més d'estressar-se molt en veure'ns contínuament.

On trucar:

- Agents rurals: 973 26 99 95. Telèfon Oficina: 973 22 04 76
- Centre de Recuperació de Fauna Salvatge de Vallcalent: 973 26 79 90

(Informació extreta de tríptics informatius de la Generalitat)

Francesc Coll
Agent rural

Normalització lingüística

Com corregir els noms i els cognoms al català

És un procediment molt senzill, ràpid i gratuït.

L'entrada en vigor del Decret 208/1998, de 30 de juliol, que desplega l'article 19 de la Llei 1/1998, de política lingüística, facilita el tràmit per fer oficial el nom en català i adequar lingüísticament els cognoms, d'acord amb els criteris ortogràfics moderns de la llengua catalana establerts per l'Institut d'Estudis Catalans.

Quines possibilitats ofereix el Decret?

- Corregir la grafia incorrecta dels noms i dels cognoms. Lluïsa - Lluïsa Bertomeu - Bartomeu

Llorens - Llorenc
Alsina - Alzina
Oliveras - Oliveres
Torné - Torner

- Substituir el nom per l'equivalent en català o aranès.

Pedro - Pere
José - Josep
Inés - Agnès
María - Maria

- Incloure la conjunció *i* entre els cognoms.

Núria Castells i Oliva
Pau González i Comelles
Maria Batlle i Andersen

Què heu de fer si voleu tenir registrats correctament en català el nom i els cognoms?

- Pel que fa a la **correcció de la grafia dels noms i dels cognoms**, heu de demanar als serveis territorials del Departament de

Cultura a Lleida (rambla d'Aragó, 8. 25002 Lleida. Tel. 973 279 200) que us expedeixin un certificat que n'acrediti la forma normativament correcta. Des del Servei Comarcal de Català del Segrià, que trobareu ubicat al Consell Comarcal, us podem facilitar aquest tràmit. Una vegada tingueu el certificat, l'heu de presentar, juntament amb el llibre de família, al Registre Civil d'on estigueu empadronats.

Pel que fa als menors d'edat, el certificat l'han de demanar els seus representants legals (pare, mare o tutor/a).

- Per **traduir el nom a l'equivalent en català i per incloure la conjunció i entre els cognoms** no cal presentar certificats; n'hi ha prou amb una simple manifestació davant la persona encarregada del Registre Civil.

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

Per tant, res no s'oposa al fet que els actuals Casas, Centellas, Perpiñá, Piñol, Doménech, Sistach, Parramón, Rosiñol, Santesmases, etc. sol·licitin l'adaptació gràfica al català del seu cognom: Cases, Centelles, Perpinyà, Pinyol, Domènec, Sistac, Parramon, Rossinyol, Santesmasses, etc.

Un cop fet el canvi o la traducció al Registre Civil, ja es pot fer el canvi de nom a qualsevol document oficial (DNI, permís de conduir, cartilla de la Seguretat Social...).

Per fer-ho, només s'ha de presentar en els organismes corresponents una partida de naixement amb el nom ja canviat.

Antoni Daurell
Tècnic de normalització
lingüística del
Servei Comarcal de Català del
Segrià

La pluviometria d'Alpicat

LA PLUVIOMETRIA D'ALPICAT
DURANT ELS ANYS 1999 i 2000

Sabem que pluviomètricament la península Ibèrica es divideix en dues amples zones: La Ibèria humida i la Ibèria seca. A la primera zona pertanyen les terres que reben més de 500 litres per metre quadrat de pluja a l'any, i a la Ibèria seca aquelles terres que no arriben als 500 l/m².

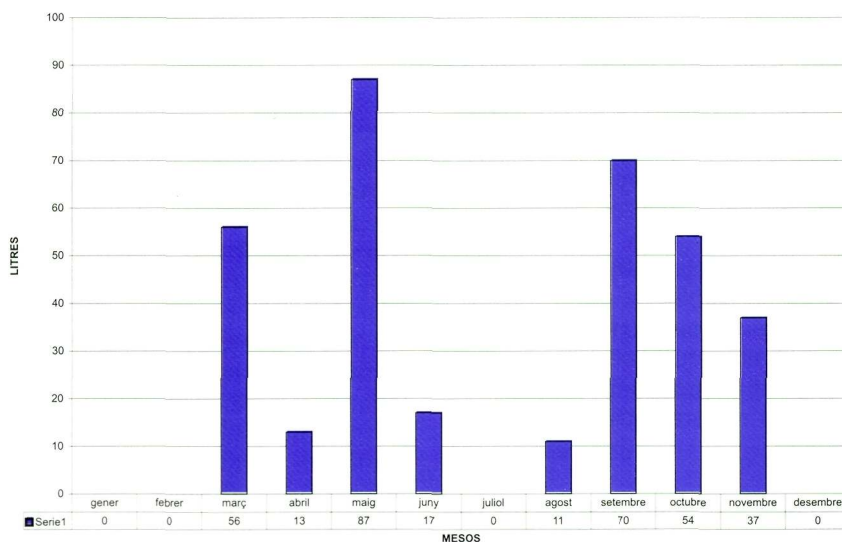
A la vista dels gràfics que s'acompanyen podem veure que ALPICAT pertany a la Ibèria seca, perquè normalment no arribem als 400 l/m² de pluja a 1'any.

Comparant la pluviometria dels anys 1999 i la del 2000, ens podem adonar que és molt irregular i que, quantitativament, pràcticament és igual. El 1999 es van recollir 345 l/m², i el 2000 352 l/m².

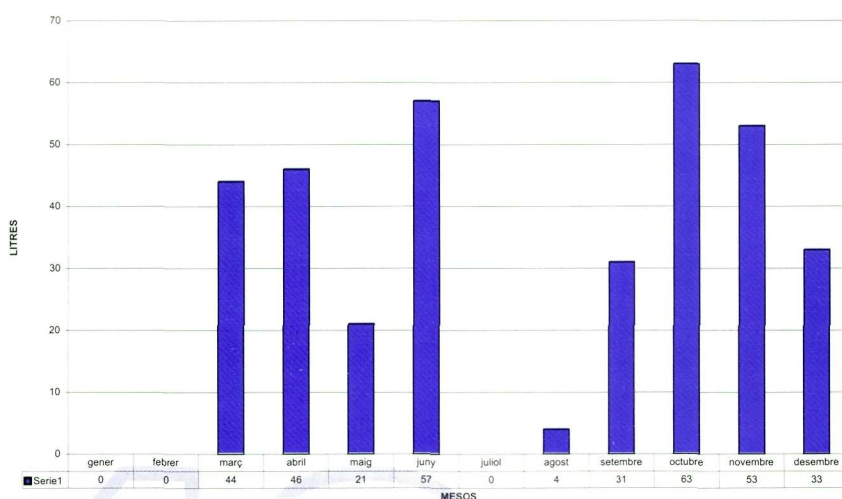
Es pot veure que els mesos de gener, febrer i juliol d'aquests anys, la pluja caiguda va ésser quasi imperceptible, pràcticament nul·la. Per això té tanta importància l'aigua de reg dels canals de Pinyana i d'Aragó i Catalunya, per als conreus dels nostres camps. Potser caldria destinar, en agraïment a aquest element, un dia a l'any, per celebrar La Festa de l'aigua, com fan alguns pobles veïns, en recordança d'aquells temps que les poblacions s'havien d'abastir, tan sols, de l'aigua de la pluja que es guardava com a relíquia en pous i bassals, i que era tan preuada, que fins i tot era motiu de robatori durant les nits.

G.T.R.

ESTUDI COMPARATIU DE LA PLUVIOMETRIA D'ALPICAT: ANY 1999. (total l/m²:345)

PLUVIOMETRIA D'ALPICAT ANY 2000. (total l/m²:352)

COL·LABORACIONS